

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de brief van 15 april 2017 inzake de reactie op het verzoek van het lid Voordewind, gedaan tijdens de Regeling van Werkzaamheden van 11 april 2017, inzake ingezette lijn van de Verenigde Staten in Syrië (Kamerstuk 32 623, nr. 170).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Omtzigt

De griffier van de commissie,
Van Toor

- Nr** **Vraag**
- 1 Klopt het dat sarin reuk-, kleur- en smaakloos is? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot diverse getuigenverklaringen in Khan Sheikhoun die spraken van stank en gekleurde wolken?
- 2 Hoe beoordeelt u de besluitvorming van president Trump, die binnen 24 uur na het zien van televisiebeelden over de chemische aanval besloot tot bombardementen op het Syrische regeringsleger (<https://www.theguardian.com/world/2017/apr/07/how-pictures-of-syrias-dead-babies-made-trump-do-unthinkable>)? Hoe waarschijnlijk acht u het dat de Amerikaanse inlichtingendiensten in zo'n kort tijdsbestek voldoende zorgvuldig met een hoge mate van zekerheid konden beoordelen of het Syrische regeringsleger voor de chemische aanval verantwoordelijk was?
- 3 Bent u bereid te erkennen dat de jihadisten, waaronder Al Nusra en ISIS, in Syrië belang hadden bij het Amerikaanse bombardement op de Syrische luchtmacht? Waarom wel/niet?
- 4 Welke oppositiegroepen controleerden het dorp Khan Sheikhoun op 4 april jl.? Klopt het dat Khan Sheikhoun in handen is van het aan Al Qaeda gelieerde Al Nusra? Zo nee, welke rebellengroeperingen zijn hier dan actief?
- 5 Kunt u uw uitspraak tijdens het plenaire debat op 19 april nader toelichten: «Ik wil hier vanmiddag zeggen dat ook onze eigen diensten het zeer waarschijnlijk achten dat de Syrische luchtmacht op 4 april rond half zeven een luchtaanval heeft uitgevoerd op Khan Sheikhoun en dat de slachtoffers zijn blootgesteld aan het zenuwgas. Indachtig het recidivistische karakter van Assad inzake het gebruik van chemische wapens is dat aannemelijk, maar onze inlichtingendiensten achten dit dus nu ook zelf zeer waarschijnlijk.» Kunt u hierbij uitgebreid ingaan op de volgende aspecten:
 – U leek een scheiding aan te brengen tussen het plaatsvinden van een luchtaanval op 4 april rond half zeven door de Syrische luchtmacht en het feit dat slachtoffers zijn blootgesteld aan zenuwgas. Achten de regering en de inlichtingendiensten het zeer waarschijnlijk dat dat de bewuste luchtaanval met chemische wapens door de Syrische luchtmacht is uitgevoerd?
 – U leek vooral het recidivistische karakter van het regime Assad inzake het gebruik van chemische wapens aan te voeren als reden waarom u het zeer waarschijnlijk acht dat het verantwoordelijk is voor de chemische aanval. Zijn er nog meer redenen waarom het zeer waarschijnlijk wordt geacht?
 – Waarom stelt u nu al dat het «zeer waarschijnlijk» is dat de slachtoffers zijn blootgesteld aan zenuwgas, terwijl het onderzoek door de Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (OPCW) nog gaande is?
- 6 Waarom heeft u op 7 april jl. begrip uitgesproken voor het Amerikaanse bombardement toen voor u op dat moment slechts «aannemelijk» was dat het Syrische regime verantwoordelijk was voor de chemische aanval, terwijl pas later de Nederlandse inlichtingendiensten dit «zeer waarschijnlijk» achtten. Welk precedent scheidt u hiermee? Gaat u in de toekomst vaker begrip uitspreken voor unilaterale militaire interventies, in strijd met het internationaal recht – terwijl niet eens duidelijk is of er sprake is van hoge mate van waarschijnlijkheid?
- 7 Hoe beoordeelt u de berichtgeving dat Iran (materialen voor) chlorine bommen zou leveren aan Syrië (<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/iran/10809186/West-fears-Iran-is-supplying-chlorine-bombs-to-Syria.html>)? Bent u bereid internationaal onderzoek te bepleiten naar leverantie van (materialen voor) chemische wapens door Iran aan Syrië? Zo nee, waarom niet?

- Nr** **Vraag**
- 8 Kunt u uw uitspraak tijdens het plenaire debat op 19 april jl. nader toelichten: «Er is geen enkele aanwijzing dat de oppositie het technisch gezien moeilijk te produceren sarin in haar bezit heeft, laat staan in deze hoeveelheden.» Beschikken onze inlichtingendiensten en hun partners daadwerkelijk over geen enkele aanwijzing, terwijl die aanwijzingen er wel via openbare bronnen zijn? (bijvoorbeeld: <http://www.novini.nl/gifgasaanvallen-westerse-media-doorgeefluik-al-qaida/>).
- 9 Heeft u kennis genomen van de brief van de Secretaris-Generaal van de VN aan de voorzitter van de VN-Veiligheidsraad, d.d. 16 maart 2016 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/285), waarin de SG het volgende stelt: «« The OPCW Technical Secretariat also remains unable to confirm the condition of two other stationary above-ground facilities owing to the security situation.»? Klopt het dat deze faciliteiten voor chemische wapens zich bevinden in rebellegebied? Zo ja, hoe verhoudt zich dit tot uw uitspraak tijdens het plenaire debat op 19 april: ««Er is geen enkele aanwijzing dat de oppositie het technisch gezien moeilijk te produceren sarin in haar bezit heeft, laat staan in deze hoeveelheden.»?»
- 10 Klopt het dat de dokter (Shajul Islam) die als eerste de zaak van de gifgasaanval in Khan Sheikhoun openbaar maakte, een Britse Syrië-strijder is, die in oktober 2013 gearresteerd is wegens betrokkenheid bij de ontvoering van de persfotografen John Cantile en Jeroen Oerlemans en deze betrokkenheid zelf in een interview heeft toegegeven? (<http://www.ibtimes.co.uk/british-doctor-who-documented-chemical-attack-previously-held-terror-offences-1615849>) Hoe geloofwaardig en betrouwbaar is deze dokter, wiens broers vechten in Irak en Syrië, waarvan een voor ISIS?
- 11 Hoe beoordeelt u de tweet van Feras Karam, een reporter van Orient News, een jihadistische propagandazender die werkt vanuit de Verenigde Arabische Emiraten, die op 3 april om 17 uur wist te melden dat men de volgende dag in de provincie Hama, vlakbij Khan Sheikhoun, een reportage ging maken over het gebruik van chemische wapens daar (https://twitter.com/WithinSyriaBlog/status/849240804556242944?ref_src=twsrc%5Etfw&ref_url=https%3A%2F%2Fpauwnieuws.nl%2Fnews%2F518%2Fpage_author.html)? Hoe verklaart u deze helderziendheid? Is dit een aanwijzing voor een «valse vlag» operatie door jihadisten?
- 12 Klopt het dat de toenmalige SGVN Ban Ki-Moon in 2014 in een officiële brief stelde dat de Joint Mission van de OPCW bevestigde dat er obussen gevonden waren met sarin, in op rebellen veroverd gebied (<http://archive.is/XuTec>)? Is dit een aanwijzing dat rebellen wel degelijk over sarin en andere chemische wapens beschikken?
- 13 In hoeverre werken de Syrische rebellen mee aan het onderzoek door de OPCW ter plekke, in Khan Sheikoun? Als ze niet of onvoldoende meewerken, wat zijn hiervan de redenen? Bent u in dat geval bereid druk uit te oefenen om deze medewerking wel te verlenen?
- 14 Klopt het dat geheim blijft hoe, wanneer en waar de stalen voor het onderzoek naar de chemische aanval op Khan Sheikoun genomen zijn? Zo ja, hoe beoordeelt u dit?

- Nr** **Vraag**
- 15 Hoe beoordeelt u de berichtgeving (<http://tass.com/politics/941476>) dat de OPCW niet geïnteresseerd zou zijn om een bezoek te brengen aan de luchtmachtbasis Shayrat, die door de VS aangewezen is als de locatie waarvandaan de vliegtuigen met gifgas opgestegen zouden zijn? Is het waar dat de Syrische regering bereid is zo'n bezoek toe te staan?
- 16 Hoe beoordeelt u het onderzoek door de Amerikaanse neurofarmacoloog Dennis O'Brien, die stelt dat er in Khan Sheikoun geen sprake was van een aanval met sarin (http://logosphere.com/Topics2017/17-04/17_017-BLA-Sarin.htm)? Bent u bereid in te gaan op in elk geval de volgende bevindingen:
- Uit de klinische studie van de beelden van de slachtoffers blijkt dat sommige van de op de video's te zien patiënten wel ziek zijn maar zeker niet van een aanval met sarin;
 - Degenen die men op die video's de vermeende slachtoffers ziet behandelden hadden normaal allen zelfs dood moeten zijn;
 - De klassieke symptomen zoals een onmiddellijke spontane grootschalige stoelgang, overvloedig tranende ogen en uitgebreid urineren zijn nergens op de beelden merkbaar; men ziet integendeel bijvoorbeeld mensen met propere onderbroeken en nergens sporen van ontlasting;
 - Andere op die beelden getoonde merkbare symptomen, zoals schuimen of spasmen duiden in de richting van een ander gif; spasmen of met de mond schuim maken toont aan dat de spieren nog werken, wat bij een aanval met sarin na een paar seconden al onmogelijk is;
 - Een aantal getuigen maakte gewag van een grote stank terwijl sarin juist geurloos is.
- 17 Hoe beoordeelt u de snoeiharde kritiek op het intelligencerapport van de regering Trump over de aanval op Khan Sheikoun, door Theodore A. Postol, een emeritus professor in de wetenschap, technologie en nationale veiligheidspolitiek aan het Massachusetts Institute for Technology (MIT) in Boston, die jarenlang werkte als specialist en topadviseur voor zowel het Pentagon als het Amerikaans parlement? (<https://www.scribd.com/document/344995943/Report-by-White-House-Alleging-Proof-of-Syria-as-the-Perpetrator-of-the-Nerve-Agent-Attack-in-Khan-Shaykhun-on-April-4-2017#download>) Hoe beoordeelt u de analyse dat op basis van het door het Witte Huis gebruikte document niet het regime Assad, maar juist de jihadisten verantwoordelijk zijn voor de chemische aanval? (<http://www.washingtonsblog.com/2017/04/addendum-dr-theodore-postols-assessment-white-house-report-syria-chemical-attack.html>)
- Wat is uw reactie en die van de Nederlandse inlichtingendiensten op de bevindingen van Theodore A. Postol van de Amerikaanse universiteit MIT, die kritisch is op de Amerikaanse argumentatie dat het Assad regime verantwoordelijk is voor een aanval met gifgas op 4 april jl.?

- Nr** **Vraag**
- 18 Hoe beoordeelt u de analyse van raketwetenschapper en voormalig adviseur van het Pentagon, Theodore Postel, dat de claims van het Witte Huis over toedracht van de chemische aanval niet waar kunnen zijn en dat het aangeleverde bewijs de eigen conclusies tegenspreekt? (<http://www.washingtonsblog.com/2017/04/66712.html>)
 Bent u bereid in te gaan op tenminste de volgende aspecten:
 – Het enige bewijs in de vier pagina's van het Witte Huis betreft een krater met munitie daarin;
 – Er is absoluut geen bewijs dat deze krater veroorzaakt is door munitie die ontworpen is om sarin te verspreiden nadat het vanuit een vliegtuig afgeworpen is;
 – Op basis van de gegevens van het Witte Huis is het veel waarschijnlijker dat deze munitie op de grond geplaatst was, dan vanuit een vliegtuig afgeworpen;
 – Het projectiel in de krater lijkt op een geïmproviseerd «device», samengesteld uit een onderdeel van een 122 mm artillerie raket, slaghoedjes aan beide zijden, gevuld met sarin, voorzien van een explosief bovenop;
 – De amateuristische, foutieve en misleidende bewijsvoering is vergelijkbaar met de politisering van inlichtingendiensten onder de regering Bush bij de inval in Irak.
- 19 Klopt het dat de media-beelden na de aanval op Khan Sheikhoun vanuit het getroffen gebied afkomstig waren van aan Al Qaeda gelieerde rebellen? Wat zegt dit volgens u over de betrouwbaarheid?
- 20 Hoe beoordeelt u de berichtgeving over een ooggetuige die sprak van een luchtaanval op een gebouw in Khan Sheikhoun, gevolgd door een paddenstoel-achtige wolk (<http://www.truth-out.org/news/item/40222-new-revelations-belie-trump-claims-on-syria-chemical-attack>), alsmede paddenstoel-achtige wolken die zichtbaar zijn op een video die na de explosie genomen is (<https://twitter.com/Agencynewshaq/status/849129791294930944>)? Kunt u hierbij ingaan op het feit dat sarin kleurloos is, alsmede de mogelijkheid dat de Syrische luchtmacht inderdaad een niet-chemische aanval heeft uitgevoerd op een munitiedepot van de rebellen?
- 21 Hoe beoordeelt u de stank waarvan ooggetuigen gewag maakten (<http://www.smh.com.au/world/father-buries-his-twin-baby-sons-killed-in-syria-gas-attack-20170405-gveot2.html>) in relatie tot sarin, dat reukloos is? Is het denkbaar dat er sprake was van andere giftige stoffen?
- 22 Klopt het dat fosfine gas, dat vrij komt bij de explosie van rookmunitie, giftig kan zijn en tot vergelijkbare neurologische symptomen kan leiden als sarin, en bovendien stank veroorzaakt die lijkt op knoflook en rottend voedsel – precies de stank waarvan ooggetuigen gewag hebben gemaakt (<http://www.smh.com.au/world/father-buries-his-twin-baby-sons-killed-in-syria-gas-attack-20170405-gveot2.html>)? Is het denkbaar dat er slachtoffers gevallen zijn als gevolg van fosfine gas?
- 23 Heeft u kennis genomen van informatie van een Westerse inlichtingendienst (waarover de BBC heeft bericht), waaruit zou blijken dat Syrië nog altijd chemische wapens produceert met medeweten van Rusland en Iran?
- 24 Welke consequenties zou de voortgaande productie en inzet van Sarin en andere chemische wapens volgens de Chemische Wapens Conventie moeten hebben?
- 25 Welke internationaalrechtelijke mogelijkheden zijn er op te treden tegen landen die chemische wapens gebruiken, als een VN Veiligheidsraadresolutie geblokkeerd wordt?

- Nr** **Vraag**
- 26 Wordt in internationaal verband overwogen in Syrië een breder onderzoek in te stellen naar de aanwezigheid van chemische wapens?
- 27 Hoe ver is het OPCW-onderzoek naar de gifgas-aanval in Syrië gevorderd? Is al bekend wanneer de bevindingen worden gepubliceerd van de Fact Finding Mission van de OPCW?
- 28 Zal het OPCW-onderzoek ook uitsluitsel kunnen geven over de daders van de aanval? Doet het Joint Investigative Mechanism inmiddels onderzoek naar de daders? Zo nee, waarom niet?
- 29 Sluit u uit dat de chemische aanval bij Khan Sheikhoun uitgevoerd is door jihadisten, vanaf de grond? Acht u het scenario van een «valse vlag» operatie denkbaar?
- 30 Is uit andere bronnen inmiddels meer duidelijk geworden over de achtergronden van de gifgasaanval?
- 31 Zijn de Nederlandse inlichtingendiensten net als de Franse zelf in staat tot een beoordeling van het daderschap te komen?
- 32 Beschikken onze diensten over voldoende informatie over deze aanval om tot zo'n oordeel te komen? Is dat in dit geval ook gebeurd?
- 33 Hoe beoordeelt het kabinet het door de Fransen aangeleverde bewijsmateriaal inzake de schuldvraag?
- 34 Volgens de Franse Minister van Buitenlandse Zaken heeft een onderzoek van de Franse geheime dienst uitgewezen dat het gebruikte gifgas in Syrië is gemaakt. Geeft het onderzoek ook de mogelijkheid aan dat dit gifgas in Syrië in handen van rebellen kan zijn gevallen?
- 35 Onderschrijven de Nederlandse inlichtingendiensten het oordeel van de Franse namelijk dat de gifgasaanval is uitgevoerd door troepen die loyaal zijn aan Assad en dat de aanval ook is uitgevoerd in opdracht van Assad of leden uit de kring om hem heen?
- 36 Klopt het dat hulpverleners en artsen slachtoffers in Khan Sheikhoun zonder beschermende kleding behandelden, en dus geen effectieve bescherming hadden die nodig is om niet zelf ook aangetast te worden door sarin, dat bijvoorbeeld via huid op huid contact verspreid kan worden? Zijn deze hulpverleners zelf ook aangetast, of was er geen sprake van sarin?
- 37 Klopt het dat de OPCW/VN nooit heeft vastgesteld wie verantwoordelijk is voor de aanval met sarin in Ghouta (Damascus) op 21 augustus 2013? Waarom is dat het geval?
- 38 Zijn er aanwijzingen dat naast IS ook andere oppositiegroepen in Syrië (mogelijk) over chemische wapens beschikken? Zo ja, welke?
- 39 Heeft u Amerikaanse of Franse inlichtingen gezien die onomstotelijk bewijzen dat het Assad regime verantwoordelijk is voor de aanval met gifgas op 4 april?
- 40 Hoe beoordeelt u de onafhankelijkheid en kwaliteit van de Amerikaanse inlichtingendiensten aangezien zij er in 2002/2003 gigantisch naast zaten wat betreft massavernietigingswapens en banden met Al Qaida die het regime van Saddam Hoessein zou hebben?
- 41 Kunt u aangeven welke inlichtingen de Nederlandse diensten hebben (gezien) die bewijzen of aannemelijk maken dat het Assad regime verantwoordelijk is voor de aanval?
- 42 Achten de Nederlandse inlichtingendiensten het zeer waarschijnlijk dat de Syrische luchtmacht een luchtaanval met chemische wapens heeft uitgevoerd op Khan Sheikhoun?
- 43 Hebben de Nederlandse inlichtingendiensten ook bewijzen of aanwijzingen (gezien) die kanttekeningen plaatsen bij de aanname dat het Assad regime verantwoordelijk is voor de inzet van gifgas? Zo ja, kunt u aangeven welke?

- Nr** **Vraag**
- 44 Wat is de laatste stand van zaken van het onderzoek van de OPCW naar het gifgas incident? Wordt ook de door de Amerikanen gebombardeerde Syrische luchtmachtbasis onderzocht? Zo nee, waarom niet?
- 45 Kunt u bevestigen dat een voorstel van Rusland en Iran, namelijk dat de OPCW verdergaand onderzoek zou verrichten naar het gifgas incident op 4 april jl., is weggestemd? Wat behelsde het voorstel precies en waarom was er geen steun voor? (<http://www.jordantimes.com/news/region/watchdog-rejects-russian-bid-new-syria-attack-probe>)
- 46 Is onderzoek ter plaatse inmiddels mogelijk? Zo nee, waarom niet? Geeft het Assad regime hiervoor toestemming? Geven oppositiegroepen hiervoor toestemming? Kan de FFM zijn werk doen bij Khan Sheikoun? Indien er sprake is van belemmeringen, welke partijen zijn daarvoor verantwoordelijk?
- 47 Is u bekend waarom de alternatieve resolutie van Rusland niet in stemming is gebracht? Welke inhoudelijke bezwaren zijn geuit tegen de Russische resolutie?
- 48 Klopt het dat de monsters die door de FFM genomen zijn, niet ter plekke in Syrië genomen zijn, maar in Turkije en/of aangeleverd door inlichtingendiensten? Hoe betrouwbaar acht u deze wijze van bewijsvergaring?
- 49 Kunt u uw uitspraak tijdens het plenaire debat op 19 april nader toelichten: «Ik wees al op de historie van Assad inzake het gebruik van chemische wapens en op de informatie van onze eigen inlichtingendiensten». Beschikken onze inlichtingendiensten over eigenstandige informatie inzake de chemische aanval, op basis waarvan het «zeer waarschijnlijk» geacht wordt dat het Assad-regime verantwoordelijk is voor de chemische aanval?
- 50 Hoe beoordeelt u de uitspraak van de Amerikaanse oud-president Obama dat zijn toenmalige Nationale Veiligheidsadviseur James Clapper een briefing onderbrak met de mededeling dat de intelligence over de chemische aanval op Ghouta geen «slam dunk» case was, dus verre van een uitgemaakte zaak? (<https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2016/04/the-obama-doctrine/471525/>) Blijft het kabinet het regime Assad verantwoordelijk houden voor de chemische aanval op Ghouta, ondanks de gerezen twijfels die zelfs zo groot waren dat Obama destijds heeft afgezien van het bombarderen van het Syrische leger?
- 51 Hoe beoordeelt u de uitspraak van VN-onderzoeker Sellström dat de raketten die bij de aanval op Ghouta gebruikt zijn slechts een reikwijdte hadden van 1 kilometer? (http://www.cbrneworld.com/_uploads/download_magazines/Sellstrom_Feb_2014_v2.pdf) Deelt u de opvatting dat het Syrische leger deze aanval dus vrijwel onmogelijk uitgevoerd kan hebben, aangezien de rebellen het gebied op 1 tot 2 kilometer afstand van Ghouta controleerden?
- 52 Waarom heeft u geen volledige steun voor het Amerikaanse optreden uitgesproken?
- 53 Klopt het dat u de Amerikaanse militaire actie niet politiek steunt? Waarom is dat? Hoe wijkt politieke steun af van begrip?
- 54 Klopt het dat de «scherp veroordelende» resolutie die op 12 april jl. ingebracht werd door de VS, Frankrijk en het VK, het Syrische regime als verantwoordelijke aanwees voor de chemische aanval op Khan Sheikoun, terwijl het onafhankelijke onderzoek naar de toedracht nog amper begonnen was? Zo ja, hoe beoordeelt u deze inzet, in het licht ook om tot consensus te komen binnen de Veiligheidsraad?

Nr	Vraag
55	In hoeverre is sprake van een risico op tunnelvisie bij het achterhalen van de toedracht en daders van de chemische aanval, als de VS binnen 24 uur na de aanval reeds de Syrische regering verantwoordelijk houden, daarin gesteund door belangrijke bondgenoten?
56	Ziet u mogelijkheden om het Syrische regime, Iran, Rusland en Hezbollah verder onder druk te zetten?
57	Heeft Turkije overleg gevoerd met de bondgenoten binnen de anti-IS-coalitie alvorens afspraken te maken over «veilige zones»?
58	Zal de anti-IS-coalitie de zogenaamde «veilige zones» die in Astana zijn overeengekomen accepteren?
59	Wordt de bewijsvoering rond de chemische aanval in Khan Sheikhoun opgenomen in de bewijzenbank?
60	Welke schade hebben de White Helmets geleden onder de chemische en daaropvolgende conventionele aanval op Khan Sheikhoun?
61	Wat kan Nederland doen om de slachtoffers van chemische wapens te steunen?